

Rommert Boonstra

DE ESSENTIE VAN HET LEVEN BETRAPT

DE KUNSTWERKEN VAN ROMMERT BOONSTRA VORMEN EEN ZOEKTOCHT NAAR HET WANKELE EVENWICHT TUSSEN TECHNIEK EN ROMANTIEK, TUSSEN REALITEIT EN DROMEN. DOOD, DOEM EN VERWONDERING VORMEN SAMEN MET DE ONSCHULD VAN HET LEVEN DE LEIDRAAD IN ZIJN MYTHISCHE BEELDEN.

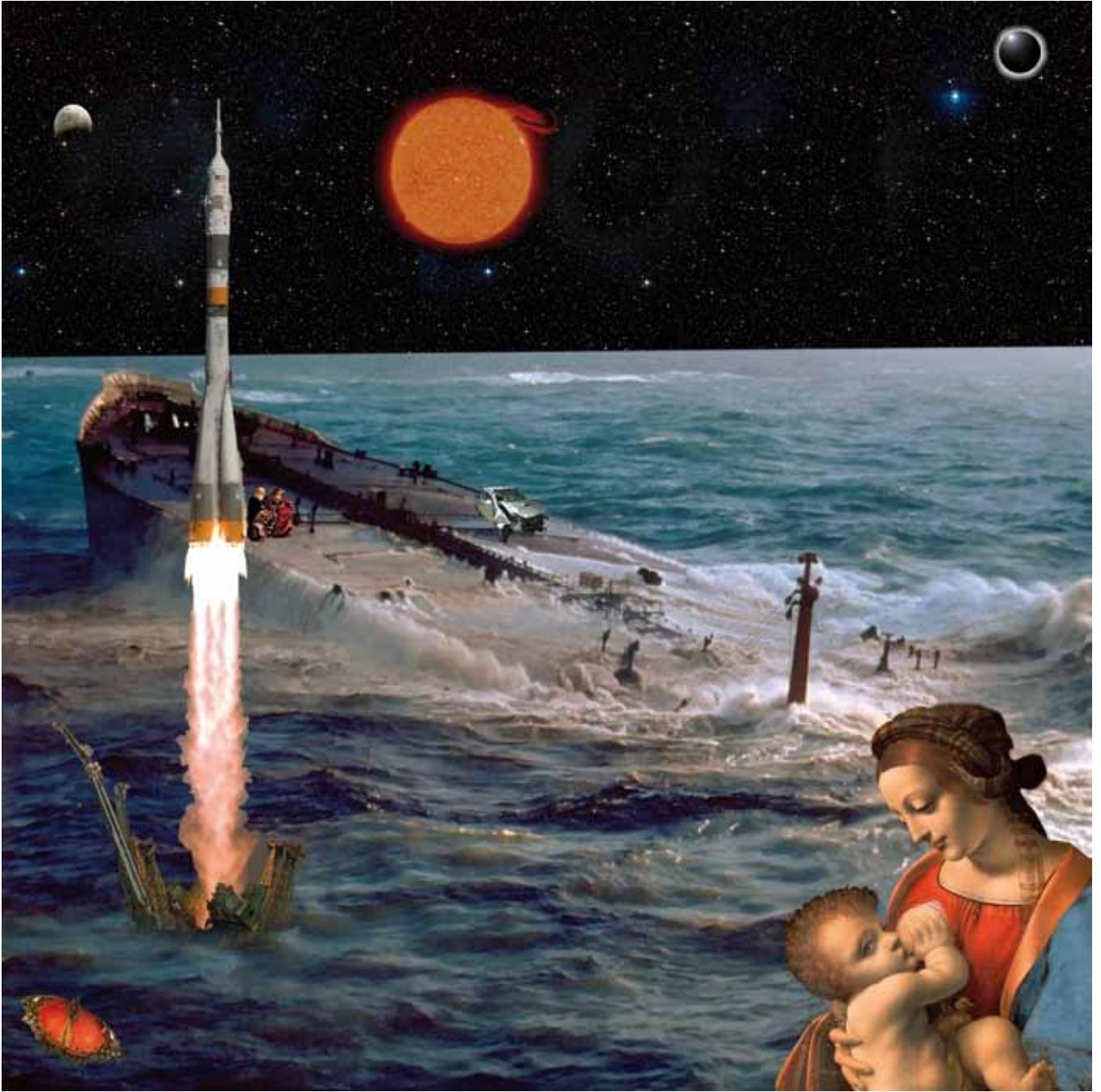
Het overvalt me. Elke keer als ik de beelden van Rommert Boonstra zie, wordt ik meegezogen. Iedere keer ontdek ik weer iets nieuws. Van bestaande beelden maakt hij een nieuwe droom waarbij schilderijen, beeldhouwwerken en foto's de basis vormen. Vanwege zijn studie kunstgeschiedenis ligt de combinatie tussen kunst en fotografie voor de hand. "Het is heel merkwaardig dat sommige voorwerpen elkaar nooit in het echt ontmoeten. Alle voorwerpen in mijn beelden bestaan op dezelfde wereld, maar zijn kennelijk zo in hokjes verdeeld dat ze elkaar nooit in de realiteit zullen tegen komen. Ik wil dingen met elkaar laten

botsen. Er moet iets vreemds in het beeld zitten. Vroeger was ik theaterdirecteur en mijn eerste kunstwerken waren foto's van een soort kijkdozen die eigenlijk kleine theatertjes waren. Ik houd er van om dingen die op zich waardeloos zijn als waardevol en indrukwekkend te presenteren. Een aardappelschil als de draperieën van het theater, een in touw gebonden steen als toneelspeler en een gepelde tomaat als de sofa van Dali. Het toont heel monumentaal, maar het is ter gelijktijd rotzooi. Dat vind ik een mooi effect. Ik houd van verval, zoals alle romantici."

Inspiratie

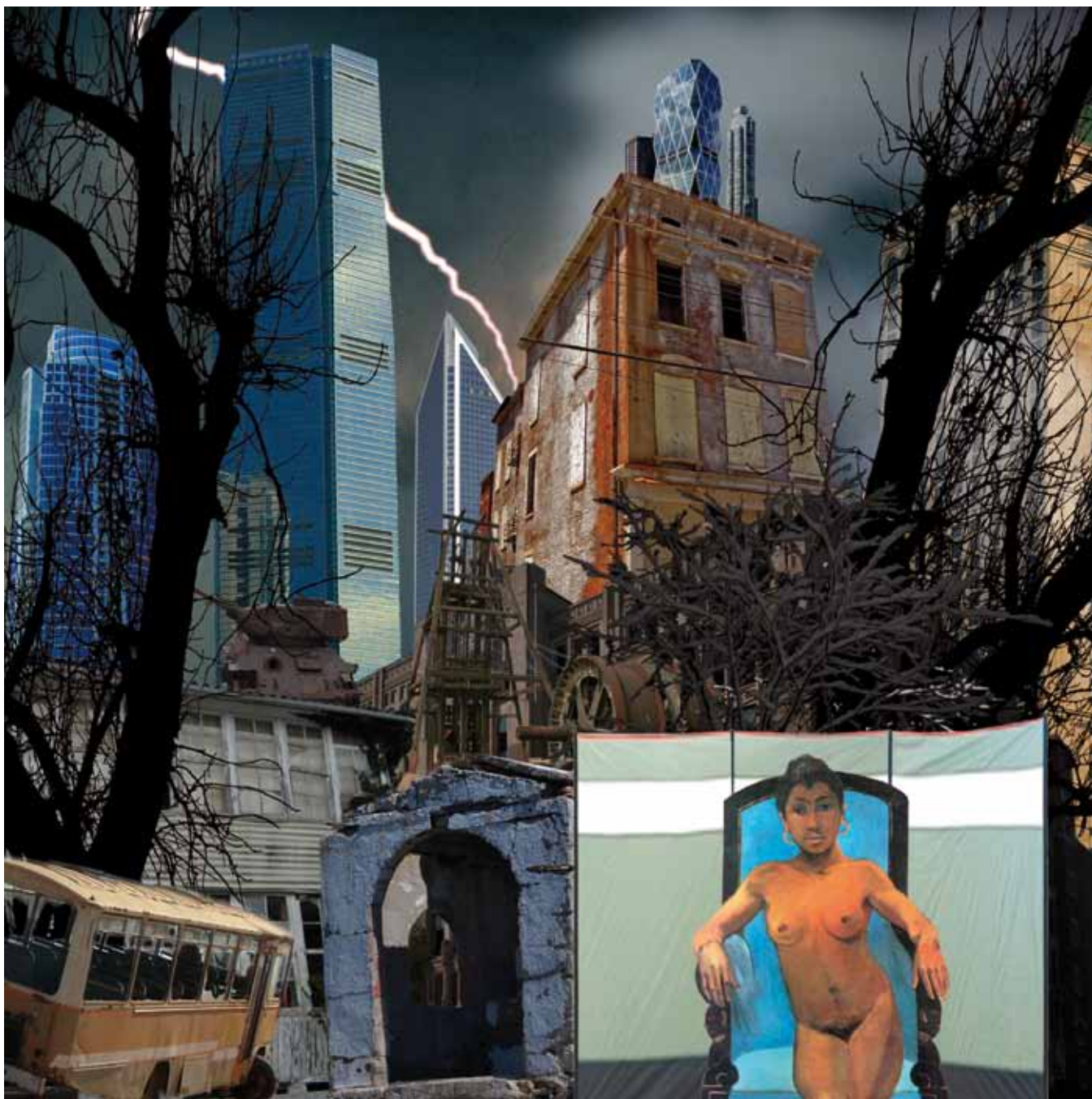
Romantiek domineert in de kunstwerken van Rommert. Figuren uit schilderijen van de zestiende eeuwse schilders Lucas Cranach de Oude en Dante Gabriel Rossetti spelen vaak een rol. "De vrouwen van Lucas Cranach zijn zowel erotisch als gewelddadig. Ze hakken graag mannenhoofden af. Van Johannes de Doper of Holofernes. Maar ze doen dat buitengewoon sierlijk. Ook Rossetti is in zijn schilderijen een groot vrouwenliefhebber, terwijl hij in het dagelijkse leven zwaar te lijden had onder de liefde. Ik vind zijn werk prachtig. Veel mensen zien de romantiek als pure kitsch, maar ik ben

er gek op. Kunst moet wat mij betreft theatraal zijn. Realisme is saai. Het mooiste is een combinatie tussen visueel aantrekkelijk en een inhoud die je aan het denken zet. De gedachte dat we allemaal gevangen zitten in de tijd vormt de rode draad door mijn werk. Ik vind veel inspiratie in bijvoorbeeld de Metamorfoses van Ovidius met zijn kleurrijke verhalen waarin mensen op de meest wonderbaarlijke manieren veranderen in bloemen, dieren of vogels. Maar ook een fotograaf als Chema Madoz die nu in het Nederlands Fotomuseum exposeert, stimuleert mij om anders te kijken naar het leven. Zeer alledaagse voorwerpen combineert hij tot zeer onalledaagse beelden, van hoog poëtisch gehalte. Het is zaak om altijd en overal je ogen goed open te houden. Het wonder betrappen, daar gaat het om. Ook de tentoonstelling in Boijmans van Beuningen 'De schoonheid van wetenschap' toont beelden waar je van achterover slaat. Uit de natuur. Wat altijd onzichtbaar was wordt door de microscoop zichtbaar gemaakt. Het raadsel is overal. Dat inspireert me"

De geheime afdeling

In het foto-essay 'Twintig notities over het creatieve proces' heeft Rommert zijn gedachtegang over het ontstaan van zijn kunstwerken vastgelegd. Wie het essay leest, leert de mens achter de beelden een beetje kennen. Tegelijkertijd maakt het je nog nieuwsgieriger: "Ik weet het niet zou mijn lijfspreuk kunnen zijn. Ik tast in het duister. Moet ik linksaf of rechtsaf? Als ik het niet weet volg ik mijn intuïtie. Ergens in mijn lichaam is een geheime afdeling werkzaam, waar in stilte en zonder na te denken beslissingen genomen worden. Ik heb geleerd erop te vertrouwen zoals men vroeger op orakels vertrouwde. Als ik op het atelier vertoef, schakelen grote delen van mijn brein zich uit. De geheime afdeling neemt de macht over. Als de opdracht komt een spijker door een aardappel te slaan, sla ik een spijker door een aardappel. Ik vraag me niet af waarom ik dat doe en of het iets betekent. Op het atelier hoef ik niets uit te leggen. Dat komt later pas. Later kan ik altijd nog een verhaal verzinnen over het lijden in het algemeen en weerloosheid van de Eigenheimer in het bijzonder. Soms denk ik dat god aan het hoofd van de geheime afdeling staat, soms denk ik dat het professor Sickbock is. Het is ook mogelijk dat ze elkaar afwisselen."

Orde in de chaos

Inmiddels is het atelier ingewisseld voor de computer. Maar Boonstra's intuïtieve manier van werken is onveranderd gebleven. "De beelden ontstaan door te schuiven. Ik

weet dat ik iets kan gebruiken als ik het zie, maar het is op dat moment nog absoluut niet duidelijk hoe. Tijdens wandelingen of op tweedehands markten heb ik vroeger ongelofelijk veel rotzooi verzameld. Het werd een enorme chaos van vreemde voorwerpen. Alleen al door zo'n chaos te creëren komen er dingen bij elkaar die elkaar anders nooit zouden ontmoeten. Dat was een rijke bron van ideeën. Tot de chaos me ineens tegenstond en ik alles heb weggesmeten. Op den duur slijpt je hele leven dicht en wordt het een gezeul van dingen achter je aan. Nu verzamel ik digitale beelden. Zwervend door cyberspace kom ik mijn plaatjes tegen. Ik heb er langzamerhand duizenden maar het wordt geen chaos doordat je ze in mapjes kunt ordenen, die alleen maar plaats innemen in de computer. Wat een rijkdom. En ik werk zo veel sneller dan vroeger op het atelier. Wanneer je materie verzamelt, zet je dingen bij elkaar en maak je visuele combinaties. In het

digitale proces zoek ik vaak ook op woorden. Dat werkt erg poëtisch. Favoriet zijn woorden als kapot, ruimte, dood, ruïne, kunst, landschap, mythologie enz. Ze brengen je op ideeën. Ook planeten is een favoriete zoekopdracht. Wanneer ik daar een tegenhanger bij zoek, kom ik al gauw op een woord als schemerlamp, want dat is een symbool van huiselijkheid en gezelligheid. Dus dan maak ik een beeld waarin een planeet en een schemerlamp elkaar diep in de ogen kijken."

Twee werelden

"Het creatieve proces is een vrij hachelijke onderneming. In het begin had ik momenten dat ik opeens helemaal geïnspireerd was en helemaal wist hoe het moest. Dan ging ik dag en nacht door om 'het' vast te houden. Ik moest het nu doen anders zou het nooit meer lukken. Na twee weken was ik volkomen uitgeput en kon ik een half jaar niet meer werken. Langzamerhand ben ik

daar op teruggekomen. De computer helpt mij daarbij. Je kunt iets rustig laten liggen en de volgende dag verder gaan. In wezen weet ik niet echt wat ik aan het doen ben. Ik heb vage ideeën en die voer ik uit. Gewoon om te kijken waar ik uitkom. Vaak kom je op ideeën door iets dat je per ongeluk doet of door een fout die je maakt. Dat is onderdeel van het proces. Je moet fouten zeker niet proberen uit te sluiten. Bij de combinaties die uiteindelijk ontstaan gaat het niet alleen om tegenstellingen en het verhaal, maar ook om de vorm, compositie en kleur. Het moet op alle fronten kloppen. Je kunt heel vreemde combinaties maken, maar op de één of andere manier moet het eindresultaat er volkomen natuurlijk uitzien. De laatste tijd gebruik ik veel kapotte ramen. Een raam geeft een blik op de nieuwe wereld erachter. Door een raam kun je de tegenstelling tussen binnen en buiten mooi in elkaar laten overlopen en het geeft bovendien diepte aan het beeld. Op dit moment werk ik veel in kleine series. Ik hoorde dat er in Noorderlicht een expositie komt met het thema metropool. Dat thema prikkelt me waardoor ik er onmiddellijk mee aan de slag ga. Zo loop ik tegen thema's aan en als mij dat stimuleert, gebruik ik ze."

De techniek als religie

In het oude werk van de fotograaf zien we veel bloemen, paddenstoelen en andere dingen uit de natuur. In zijn nieuwe werk zie je daar minder van. Heeft de cultuur de natuur overwonnen? "In de combinaties van de techniek met de romantiek zet twee werelden tegenover elkaar. De rationele wereld die probeert stapje voor stapje verder te komen door een soort realiteitsbeeld op te bouwen en de emotionele wereld die nooit verandert. Hierin gaat het altijd over liefde, dood, haat en dat soort elementaire begrippen. In de Odyssee beschrijft Homerus gevoelens die altijd herkenbaar zullen blijven. Maar techniek is een soort geloof in de vooruitgang. Het interessante nu is dat de wetenschap ook weer romantisch wordt door de kwantummechanica, waarin men uitgaat van een fundamentele onzekerheid, van een zekere willekeur. Wetenschap en mystiek naderen elkaar." De foto waarin deze relatie verbeeld wordt is een kunstwerk waarin centraal in het midden een satelliet is afgebeeld als een soort kruisbeeld. De tegenstelling wordt gevormd door een woest barok Jezusbeeld. "Het gebruik van religieuze beelden geeft een extra lading. Zeker in dit beeld waarin het niet meer gaat over een ingetogen lijden van Jezus, maar een verschrikkelijk theaterlijk lijden." Een andere

tegenhanger van de techniek en het rationele vormen de erotiek en sensibeleit die vaak worden verbeeld door de naakte vrouwen op de schilderijen, maar ook door erotische vormen die sommige bloemen hebben. Techniek is heel spannend, maar niet sensueel en dat botst dan zo mooi met de sensibeleit."

De wereld betoveren

Tijdens een lezing vorig jaar zei je: 'Als de kunstenaar de wereld niet betoverd, is er niemand anders die het doet'. Is dat de rol van de kunstenaar? "Kunstenaars laten mensen dromen. Alles is tijdelijk en ik geloof in de schoonheid en troost van de kunst. Maar schoonheid is niet alleen dat alles prachtig is. Schoonheid en ellende gaan hand in hand. Er is geen schoonheid als er geen ellende is. Het mooie van een kunstwerk is dat je in een halve seconde weet of je er contact mee hebt of niet. Als je iets aan de wand hangt kun je er steeds

weer even een vluchtige blik op werpen. Je kunt die ervaring steeds herhalen. Dat vind ik prachtig. Beeldende kunst heeft in die zin iets terloops, maar tegelijkertijd iets eeuwig. Eén van de mooiste ervaringen die er is, is als je dingen maakt en alles begint op zijn plaats te vallen. Je schept iets uit het niets. Je hebt de illusie dat je de essentie van het bestaan hebt betrappt. Het duurt alleen heel kort, maar gelukkig gebeurt het wel iedere keer weer opnieuw."

Website: www.rommertboonstra.nl

Column: www.photoq.nl/articles/columns/oog-in-oog/